

Archeologienota

Desselgem Oeselgem Neerhoek

Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel
Archeologienota Desselgem, Oeselgem, Neerhoek.

Auteur
Tina Dyselinck

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba- OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2026-0269

Plaats en datum
Evergem, 19 februari 2026

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 3334
ISSN 2033-6896

Inhoud

Inhoud.....	3
1 Beschrijvend gedeelte	1
1.1 Administratieve gegevens.....	1
1.2 Juridisch kader en onderzoektraject.....	5
1.3 Aanleiding.....	5
1.4 Voorgaand archeologisch traject.....	7
1.5 Huidige situatie en geplande werken plangebied Noord.....	7
1.5.1 Huidige situatie	7
1.5.2 Geplande werken en bodemingrepen	9
Algemeen.....	9
Impactanalyse	10
1.6 Huidige situatie en geplande werken plangebied Zuid.....	10
1.6.1 Huidige situatie	10
1.6.2 Geplande werken en bodemingrepen	12
Impactanalyse	14
2 Bureauonderzoek	15
2.1 Doelstelling en methodologie.....	15
2.2 Assessment bureauonderzoek.....	16
2.2.1 Landschappelijk kader.....	16
Geomorfologie	16
Paleogeen en neogeen (tertiair)	18
Quartair	18
Bodem	21
2.2.2 Historisch kader.....	23
2.2.3 Archeologisch kader.....	29
2.3 Archeologische verwachting.....	35
2.4 Advies.....	37
2.4.1 Afweging noodzaak verder vooronderzoek	37
3 Samenvatting	38
4 Lijsten	39
4.5 Figurenlijst.....	39
4.6 Tabellenlijst.....	39
5 Bibliografie.....	40

1 Beschrijvend gedeelte

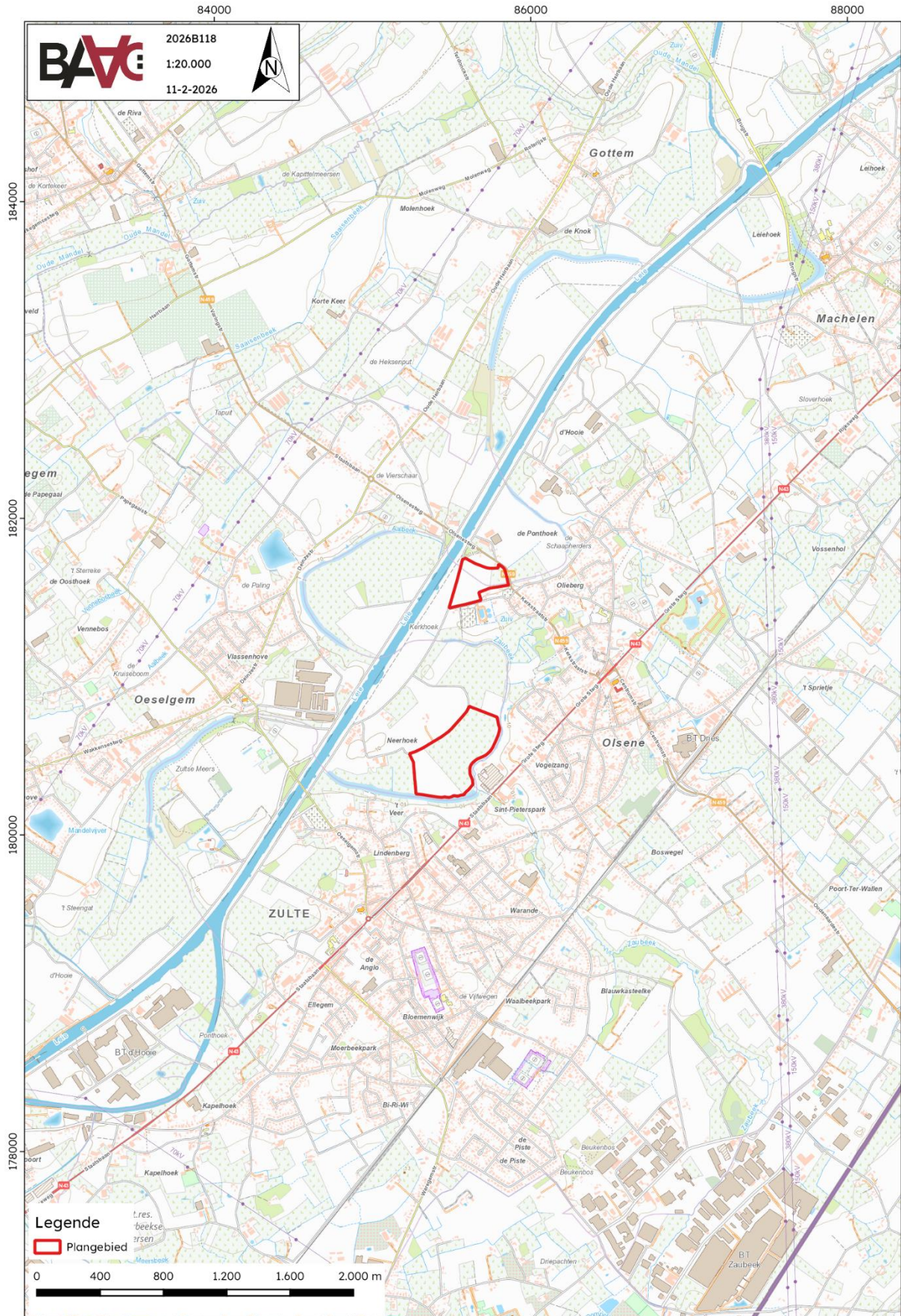
1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Dentergem, Oeselgem, Neerhoek		
Ligging	Neerhoek, deelgemeente Oeselgem, gemeente Dentergem, provincie Oost-Vlaanderen		
Kadaster	Noord: Dentergem, Afdeling 3 (Oeselgem), Sectie C, nummers 189A, 190C, 190D, 637A, 638B, 635F Zuid: Dentergem, Afdeling 3 (Oeselgem), Sectie C, nummers 192A, 195C, 195B, 196B, 196C, 198B, 198C, 199A, 200B, 200C, 201B, 201C, 202A, 203A, 204A, 205A, 206A, 210D, 211D, 213B, 213C		
Coördinaten	Noord Noordwest: x: 85484,36 y: 181433,79 Noordoost: x: 85859,49 y: 181433,79 Zuidwest: x: 85484,36 y: 181747,30 Zuidoost: x: 85859,49 y: 181747,30 Zuid Noordwest: x: 85232,46 x: 180235,88 Noordoost: x: 85803,40 x: 180235,88 Zuidwest: x: 85232,46 x: 180812,14 Zuidoost: x: 85803,40 x: 180812,14		
Oppervlakte plangebied	Noord: 62.634 m ² Zuid: 186.083 m ²		
Oppervlakte geplande ingrepen	Ca. 8.000 m ²		
Kartering gewestplan	Agrarische gebied met ecologisch belang Landschappelijk waardevolle agrarische gebieden		
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2026-0269		
Bureauonderzoek	Projectcode	2026B118	
	Erkende archeoloog	BAAC Vlaanderen (Erkenningsnummer: 2015/00020)	
	Betrokken actoren	Tina Dyselincx (archeoloog)	
	Betrokken derden	nvt	

De gebruikte administratieve plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch

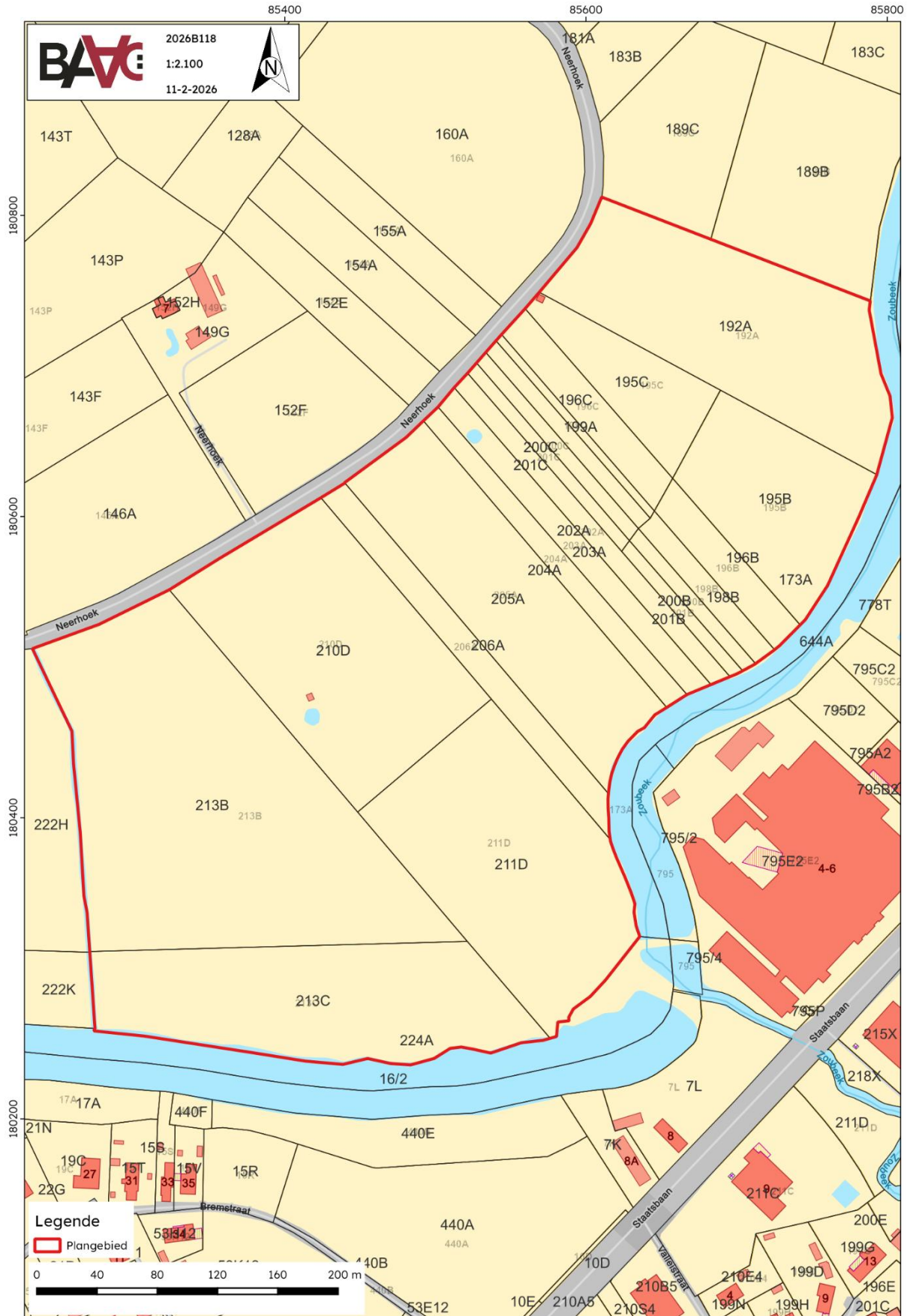
² DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2025 – geografisch

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart.

Figuur 2: Plangebied Noord op kadasterkaart (GRB).

Figuur 3: Plangebied Zuid op kadasterkaart (GRB).

1.2 Juridisch kader en onderzoektraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel vooronderzoek met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving. Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0.

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Neerhoek te Oeselgem, Dentergem heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een herinrichting gerealiseerd worden. De totale oppervlakte van het plangebied *Dentergem, Oeselgem Neerhoek* bedraagt 248.717 m², de geplande bodemingrepen hebben een oppervlakte van 8.000 m². De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen (waaronder de aanleg van paden, meanders, hekwerk en groen) die qua omvang een directe bedreiging kunnen betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

Het plangebied ligt buiten een beschermde archeologische site en ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone. Anderzijds is het plangebied niet gekarteerd als GGA-gebied (gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn).³

---

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2025a

Volgens de beslissingsboom voor verplicht archeologisch onderzoek⁴, opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, is voor het verkrijgen van een vergunning voor voorliggend dossier een archeologienota vereist.

Het plangebied ligt namelijk binnen agrarisch gebied met ecologisch belang en landschappelijk waardevol agrarisch gebied, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft bedraagt namelijk meer dan 3.000 m² en de totale oppervlakte van de bodemingreep bedraagt meer dan 3.000 m² (Tabel 1).

De archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, moet bij de omgevingsvergunningsaanvraag gevoegd worden.

Tabel 1: Bepaling noodzaak archeologienota.

Ligging	Drempelwaarde oppervlakte/ lengte	Drempelwaarde ingreep*
Binnen beschermde archeologische site	/	/
Binnen archeologische vastgestelde zone	300 m ²	100 m ²
Binnen woon- en recreatiegebied & buiten archeologisch vastgestelde zone	3000 m ²	1000 m ²
Buiten woon- of recreatiegebied (0100) & aanvrager publiekrechtelijk	5000 m ²	5000 m ²
Binnen archeologisch vastgestelde zone & lijninfrastructuur buiten gabarit	300 m ²	100 m ²
Buiten archeologisch vastgestelde zone & lijninfrastructuur buiten gabarit	1000 m	1000 m ²
Binnen agrarisch gebied (0900; teelaarde ≥ 40 cm) & aanvrager publiekrechtelijk	3000 m ²	3000 m ²
Binnen agrarisch gebied (0900; teelaarde ≥ 40 cm) & aanvrager niet-publiekrechtelijk	5000 m ²	5000 m ²

*Bij het verkavelen van gronden wordt uitgegaan van een totaalverstoring.

⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020

1.4 Voorgaand archeologisch traject

Voor het plangebied Noord is eerder een archeologienota opgemaakt (ID33249). Dit bureauonderzoek is opgesteld naar aanleiding van landschapsherstellende werken langs de Leie in Oeselgem, ter hoogte van de brug aan de Olsenesteenweg. Het plangebied onderwerp van de archeologienota ID33249 komt grotendeels overeen met het huidige plangebied. De geplande ingrepen omvatten het uitgraven van de oude meander, het uitbreiden van een talud, het graven van een poel, het graven van een gracht, het uitgraven van een depressie en het ophogen van een deel van het terrein, dit voor een totale oppervlakte van 47.575 m². Op basis van het bureauonderzoek werd een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd wat ook binnen de opdracht van de archeologienota is uitgevoerd. Uit dit bodemonderzoek bleek een bijzonder gunstige situatie voor steentijdsites, die jammer genoeg sterk verstoord zijn door de dikke ploeglaag gecombineerd met de weinig ontwikkelde bodems. Voor sporensites is de kans dan weer reëel waardoor een proefsleuvenonderzoek over het gehele plangebied werd geadviseerd. Dit onderzoek is tot op heden niet uitgevoerd.⁵

Voor het plangebied Zuid is eerder een archeologienota opgemaakt (ID33245). Dit bureauonderzoek is opgesteld naar aanleiding van natuurinrichtingswerken in een groter plangebied binnen de meander van de Leie, wat nu de Zoutbeek wordt genoemd. Binnen huidig plangebied zou een herstel van de komgrond plaatshebben, waarbij 75 cm zou worden afgegraven op een oppervlakte van 90.335 m². Uit dit bureauonderzoek is een landschappelijk bodemonderzoek gevloeid dat eveneens werd gerapporteerd in de Archeologienota (ID33245). De resultaten voor het huidig plangebied waren dat er twee toppen van kronkelwaarden aanwezig zijn centraal in het plangebied, waardoor een proefsleuvenonderzoek werd geadviseerd. Dit is tot op heden nog niet uitgevoerd.⁶

1.5 Huidige situatie en geplande werken plangebied Noord

1.5.1 Huidige situatie

Het plangebied Noord ligt tussen de Olsenesteenweg, de Neerhoek en de Hamstraat. Het plangebied bestaat volledig uit akker- en weiland, waarbij de perceelsgrenzen bestaan uit ondiepe greppels. Meer naar het westen loopt de gekanaliseerde Leie.

---

⁵ WILLAERT et al. 2024

⁶ WILLAERT et al. 2025

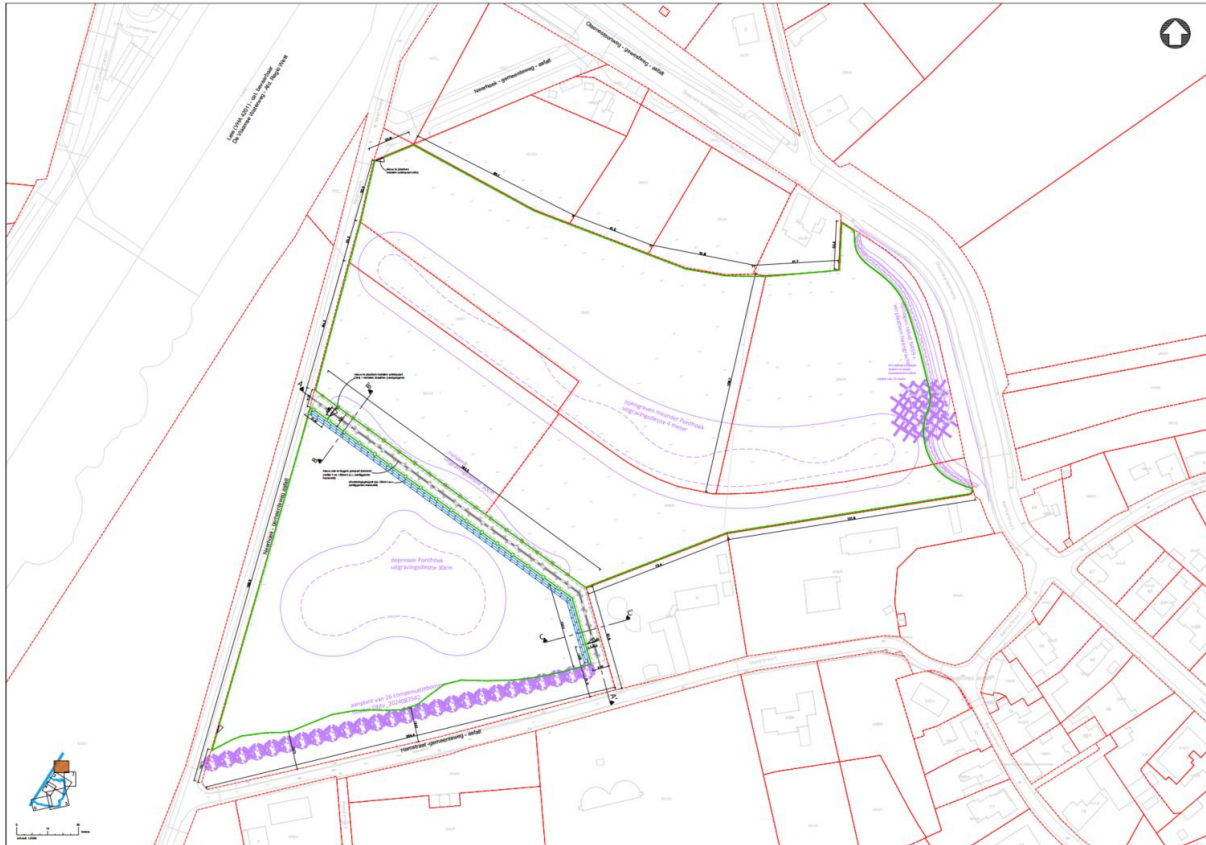

Figuur 4: Plangebied Noord op de orthofoto van 2026.

1.5.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever voorziet op het terrein een herinrichting van het gebied. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

Figuur 5: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting.⁷

Het project voor plangebied Noord omvat de aanleg van een recreatief pad, dat zowel als wandelpad voor recreatief gebruik als beheerweg voor landbouw- en onderhoudswerken dient.

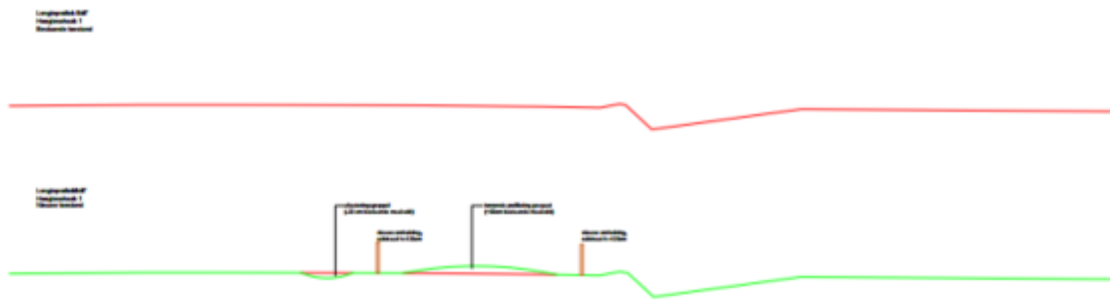
De paden hebben een totale breedte van circa 8 meter. Hiervan wordt ongeveer 6 meter ingericht als grazige bedding, geschikt voor wandelaars en voor het uitvoeren van beheer- en onderhoudswerken, zoals met o.a. tractoren. Langs de paden wordt een randzone voorzien met ondiepe greppels, die lokaal water afvoeren en laten infiltreren, zonder de overstromingsgevoeligheid van het gebied te verhogen.

Om de toegankelijkheid van de paden te waarborgen, wordt de grasbedding tonrond geprofileerd, waarbij de as van het pad circa 30 cm hoger ligt dan de randen.

Aan het begin en einde van elk pad wordt een combinatie van een metalen weidepoort en een klaphekje voor wandelaars geplaatst, zodat zowel beheer- als recreatieve functies veilig en efficiënt kunnen worden gecombineerd.⁸

⁷ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁸ Informatie aangeleverd door initiatiefnemer.

Figuur 6: Doorsnede van de bestaande toestand (boven) en de toekomstige inplanting (onder).⁹

Noot: Het uitgraven van depressies, laantjes en het uitgraven van een gedempte meander maakt deel uit van een reeds ingediende omgevingsvergunning die momenteel in beoordeling is. Hiervoor werd een afzonderlijke archeologienota opgemaakt (ID33249).

Impactanalyse

Bij deze impactanalyse wordt rekening gehouden met een extra marge van 20 cm bovenop de geplande ingreep (Tabel 2). Het is namelijk waarschijnlijk dat de ondergrond onmiddellijk onder de geplande werken eveneens in enige mate geroerd zal worden bij de uitvoering van deze werken door impact van werfverkeer, weersinvloed, drukverschillen, verschil in waterhuishouding en dergelijke meer.

Tabel 2: Impactanalyse.

Ingreep	Oppervlakte	Diepte (incl. marge)
Aanleg greppel	Ca 215 m ²	20+20 cm -mv
Aanleg pad	Ca. 1.720 m ²	geen
Aanleg hekwerk	nvt	verwaarloosbaar

1.6 Huidige situatie en geplande werken plangebied Zuid

1.6.1 Huidige situatie

Het plangebied Zuid ligt tussen de bedding van de Zoutbeek en de Neerhoek. Het plangebied omvat tal van reepvormige percelen die als een geheel worden ontgonnen. Het terrein lijkt grotendeels in gebruik als weide, terwijl enkel de twee meest zuidelijke percelen als akker in gebruik zijn. Hier en daar is een boom aanwezig op het terrein, uitsluitend op de weidegebieden. Er zijn geen greppels of perceelsafscheidingsmerken merkbaar.

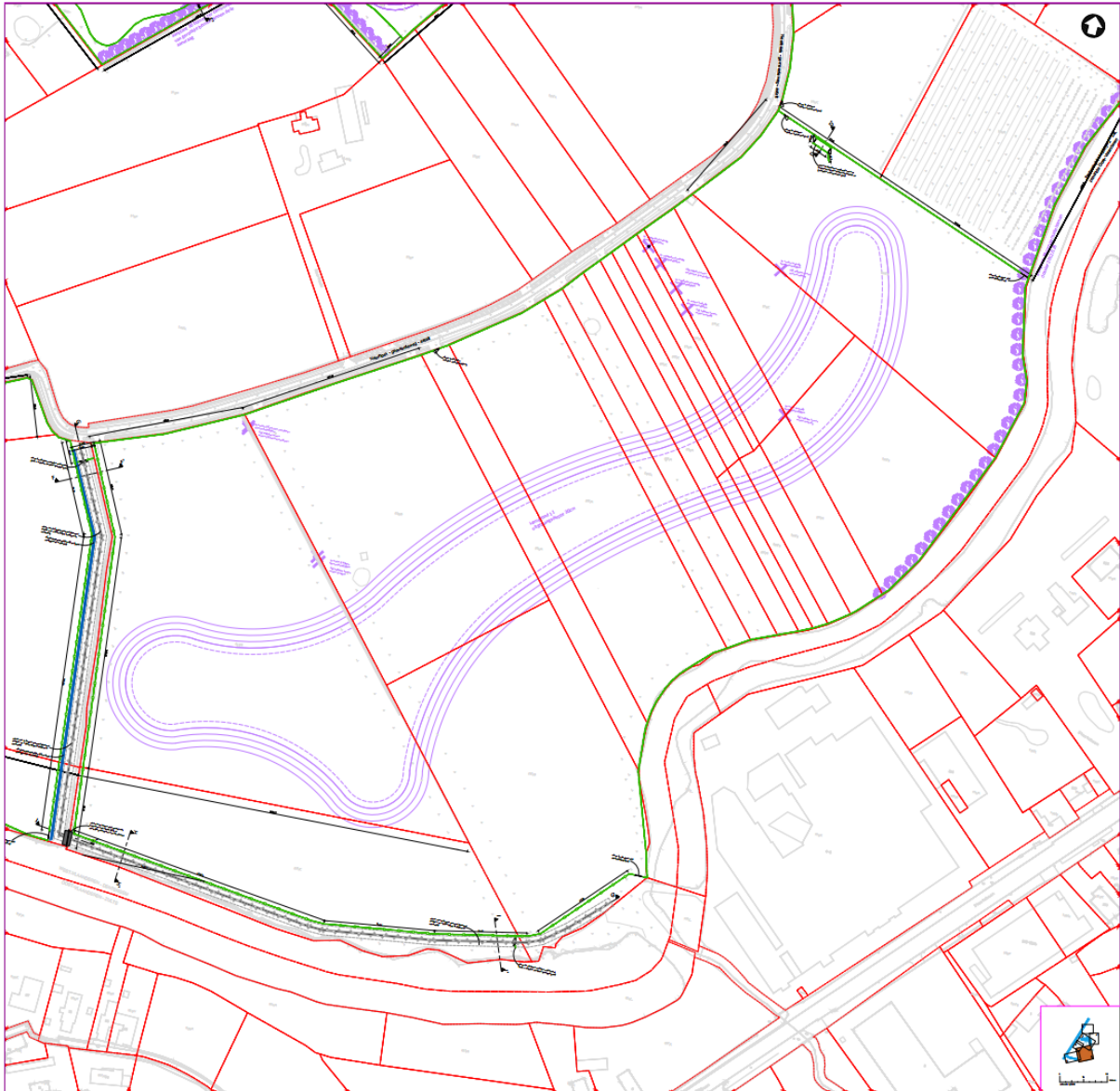
⁹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Figuur 7: Plangebied Zuid op de orthofoto van 2026.

1.6.2 Geplande werken en bodemingrepen

De opdrachtgever voorziet op het terrein herinrichting van het gebied. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

Figuur 8: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting.¹⁰

Het project voor plangebied Zuid omvat de aanleg van een recreatief pad, dat zowel als wandelpad voor recreatief gebruik als beheerweg voor landbouw- en onderhoudswerken dient

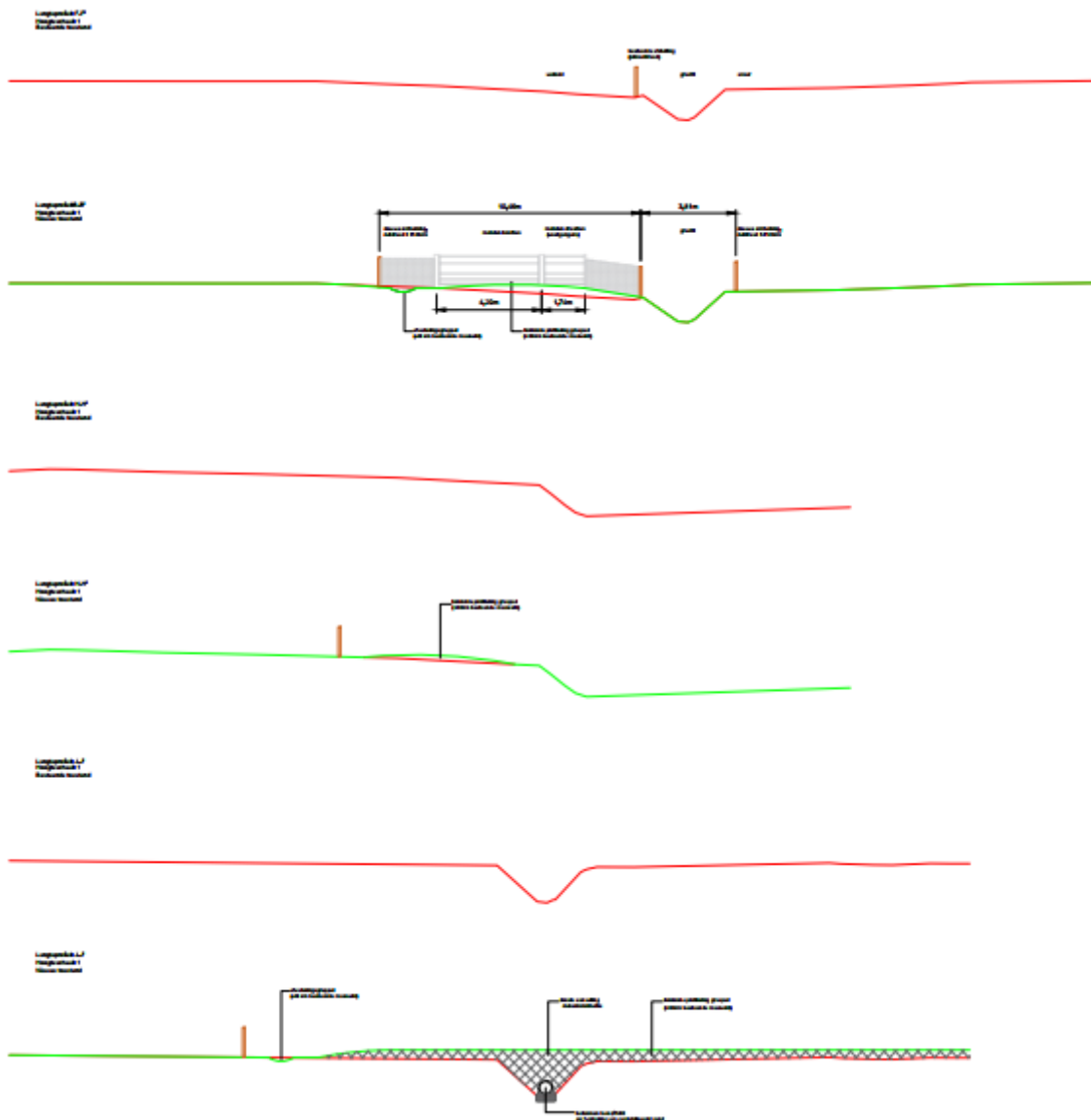
De paden hebben een totale breedte van circa 8 meter. Hiervan wordt ongeveer 6 meter ingericht als grazige bedding, geschikt voor wandelaars en voor het uitvoeren van beheer- en onderhoudswerken,

¹⁰ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

zoals met o.a. tractoren. Langs de paden wordt een randzone voorzien met ondiepe greppels, die lokaal water afvoeren en laten infiltreren, zonder de overstromingsgevoeligheid van het gebied te verhogen.

Om de toegankelijkheid van de paden te waarborgen, wordt de grasbedding tonrond geprofileerd, waarbij de as van het pad circa 30 cm hoger ligt dan de randen.

Aan het begin en einde van elk pad wordt een combinatie van een metalen weidepoort en een klaphekje voor wandelaars geplaatst, zodat zowel beheer- als recreatieve functies veilig en efficiënt kunnen worden gecombineerd.¹¹

Figuur 9: Doorsnede van de bestaande (rood) tegenover toekomstige inplanting (groen).¹²

¹¹ Informatie aangeleverd door initiatiefnemer.

¹² Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Het project voor plangebied Zuid omvat eveneens de aanleg van een duikerconstructie ter hoogte van de kruising van een recreatief pad met een bestaande gracht, teneinde de continuïteit van het wandel- en beheerpad te verzekeren. De betrokken gracht is een niet-gecategoriseerde, lokale gracht.

In dit kader wordt een beperkt traject van de gracht, met een lengte van circa 10 meter, lokaal ingebuisd. De inbuizing gebeurt door het plaatsen van een betonnen buis met een diameter van 50 cm, afgestemd op het bestaande profiel en de hydraulische werking van de gracht. Na plaatsing van de buis wordt de gracht ter plaatse aangeaard met grond afkomstig uit de directe omgeving, zodat de grondbalans behouden blijft en er geen netto aanhoging ontstaat.

Bovenop de inbuizing wordt het recreatieve pad aangelegd volgens dezelfde principes als elders in het project: een waterdoorlatende, grazige bedding met een tonrond profiel, geschikt voor wandelgebruik en voor het uitvoeren van beheer- en onderhoudswerken. De ingreep is lokaal en functioneel van aard en heeft geen negatieve impact op de waterafvoer, de infiltratiecapaciteit of de overstromingsgevoeligheid van het gebied.¹³

Noot: Het uitgraven van depressies, laantjes en het uitgraven van een gedempte meander maakt deel uit van een reeds ingediende omgevingsvergunning die momenteel in beoordeling is. Hiervoor werd een afzonderlijke archeologienota opgemaakt (ID33245).

Impactanalyse

Bij deze impactanalyse wordt rekening gehouden met een extra marge van 20 cm bovenop de geplande ingreep (Tabel 2). Het is namelijk waarschijnlijk dat de ondergrond onmiddellijk onder de geplande werken eveneens in enige mate geroerd zal worden bij de uitvoering van deze werken door impact van werfverkeer, weersinvloed, drukverschillen, verschil in waterhuishouding en dergelijke meer.

Tabel 3: Impactanalyse.

Ingreep	Oppervlakte	Diepte (incl. marge)
Aanleg greppel	Ca 650 m ²	20+20 cm -mv
Aanleg pad	Ca. 5.200 m ²	geen
Aanleg hekwerk	nvt	verwaarloosbaar
Duiker	10 m ²	In bestaande gracht

¹³ Informatie aangeleverd door initiatiefnemer.

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en methodologie

Een bureauonderzoek is een deelonderzoek binnen de groep van archeologische vooronderzoeken *zonder* ingreep in de bodem. Dergelijk vooronderzoek bereikt het doel, namelijk het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. In een bureauonderzoek is dit door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

Het doel van het bureauonderzoek is tevens de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld en geschetst in een landschappelijk kader, een historisch-cartografisch kader en het archeologisch kader.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten, afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹⁴ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen¹⁵, tenzij anders vermeld.

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd. Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is bovendien uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken. De meest gangbare en relevante historische kaarten worden opgezocht en geanalyseerd met behulp van Geopunt¹⁶. Naast de gangbare historische kaarten wordt ook de databank van Cartesius geraadpleegd.¹⁷ Indien van toepassing worden tevens lokale bronnen en archieven doorzocht.

Als laatste luik wordt gekeken naar de archeologische onderzoeken en waarnemingen die in de (nabije) omgeving van het plangebied reeds plaatsvonden, gaande van bureaustudies tot definitieve opgravingen of toevalsvondsten. Hiervoor wordt de CAI (Centrale Archeologische Inventaris) doorzocht. Het aantal waarnemingen of gebeurtenissen in de omgeving kan iets zeggen over de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats binnen het plangebied, maar is niet sluitend.

In de synthese van de bureaustudie worden de gegevens van landschap, geschiedenis, cartografie en archeologie bij elkaar gelegd om een degelijke waardering van het plangebied op te maken. Tevens worden de toekomstige ingrepen tegenover deze waardering gezet om zo tot een conclusie te komen wat betreft het vervolgotraject. Hierbij zijn onderstaande onderzoeksvragen richtinggevend:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

---

¹⁴ GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch

¹⁵ DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2025 – geografisch

¹⁶ GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch

¹⁷ CARTESIUS 2024

- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het onderzoeksterrein:

- Wat is de aard van deze waarden?
- Wat is de impact van de geplande bodemingrepen op deze waarden?

Indien er een conflict zal ontstaan tussen de archeologische waardering en/of kennispotentieel van het plangebied en de toekomstige ingrepen dienen de nodige vervolgstappen ondernomen te worden. Deze worden beschreven in Deel2: het Programma van Maatregelen.

2.2 Assessment bureauonderzoek

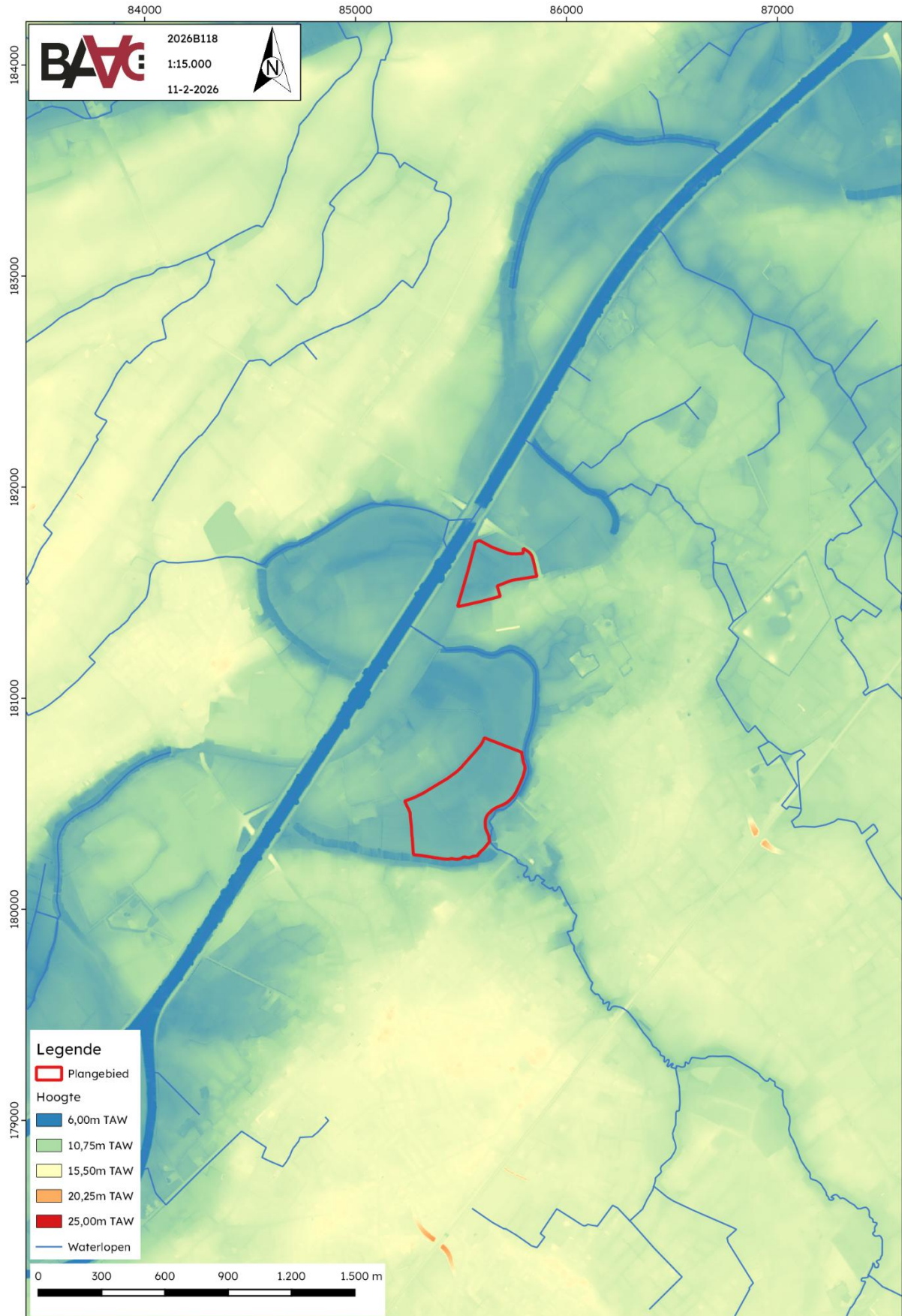
2.2.1 Landschappelijk kader

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Figuur 1 en Figuur 2. Het plangebied noord is gelegen in het alluvium van de Leie, aan de brug over de Leie te Oeselgem aan de Olsenesteenweg.

Geomorfologie

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in het alluvium van de Leie. Vandaag de dag is de Leie er gekanaliseerd, maar het verloop van de meanders zijn nog duidelijk zichtbaar in de topografie. Beide plangebieden liggen in een meander, bij zuid is deze nog afgeboord door een aftakking, de Zoutbeek.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen + 8,14 en + 15,47 m TAW (Figuur 10). De hoogte in plangebied noord varieert tussen + 7,79 en + 9,74 m TAW terwijl in plangebied zuid de hoogte stabiel is tussen + 8,28 en + 8,92 m TAW.

Figuur 10: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen.

Paleogeen en neogeen (tertiair)

De omgeving van beide plangebieden wordt gekenmerkt door afzettingen van Kortrijk bedekt door het Lid van Moen (KoMo) (Figuur 11). De Formatie van Kortrijk betreft een mariene afzetting met voornamelijk kleiige sedimenten met weinig macrofossielen. Het Lid van Moen betreft een kleipakket met heterogene samenstelling, een kleiige silt waarin zandlaagjes voorkomen.¹⁸

Quartair

Op de quartairgeologische kaart 1:50.000 is het plangebied noord gekarteerd als oflc, koF2c, koflc, GF2c, het plangebied zuid uitsluitend als koflc (Figuur 12).¹⁹ De beschrijving van de verschillende lithologische eenheden hieronder gebeurt van boven naar onder, of van jong naar oud.

k = holoceen alluviaal kleiig facies met vooral lemige tot zware klei die ook zandige passages kan vertonen. Er is geen profielontwikkeling aanwezig. Het pakket vertoont subhorizontale gelaagdheid met een dun laminaire tot lamellaire alternerende structuur. Het gaat overwegend om een fijn rivier- of beekalluvium, soms ook colluvium. Het pakket komt soms overeen met de opvulling van afgesneden meanders.

o = het tardiglaciaal-eoholoceen complex, opgebouwd uit klastische sedimenten variërend van klei over leem tot zand, die vertanden en afwisselen met veen- en mergellaagjes. Dit complex komt voor in riviervalleien.

G = eind-weichseliaan niveo-fluviaal facies, een overwegend zandig lithotype bestaande uit lemig middelmatig fijn tot fijn zand. Er komen kryoturbaties en talrijke vorstwiggen voor, soms met een grindvloertje. Het ontstaan van deze afzettingen is gebeurd onder omstandigheden van grotere zandaanvoer. De top van de ruggen kan eolisch herwerkt zijn.

f = weichseliaan fluvioperiglaciaal lemig facies, met een voorkomen in de dalbodemvullingssedimenten van het Leiedal. Deze lemige afzetting kan tot 8 meter dik worden. De vorming gebeurde onder fluvioperiglaciale omstandigheden, in ondiepe kommen van de overstromingsvlakten, in verlaten geulen gevormd door stroomverleggingen, in een verwilderd geulensysteem en in depressies gevormd door thermokarstverschijnselen.

F = weichseliaan fluvioperiglaciaal zandig facies, wat uit twee te onderscheiden lithosomen bestaat, met verschillen in diepte en in inclusies. De vorming gebeurde door verwilderde rivieren die onder periglaciale omstandigheden van de laatste ijstijd actief waren. De accumulatie van sedimenten wisselde plaatselijk en tijdelijk af met erosiefasen, resulterend in een residuele dalopvulling. De basis is uitgesproken erosief, met een restgrindlaagje.

c = eemiaan fluviatiel of primairien fijn facies, een overwegend groengrijs, glimmerrijke, sterk kalkhoudende zware leem tot lichte klei, met eventueel venige tussenlagen. Het betreft fluviatiele tot soms moerassige en deels primariene afzettingen gevormd door bezinking van suspensiemateriaal in brede overstromingsvlaktes rond meanderende geulen.

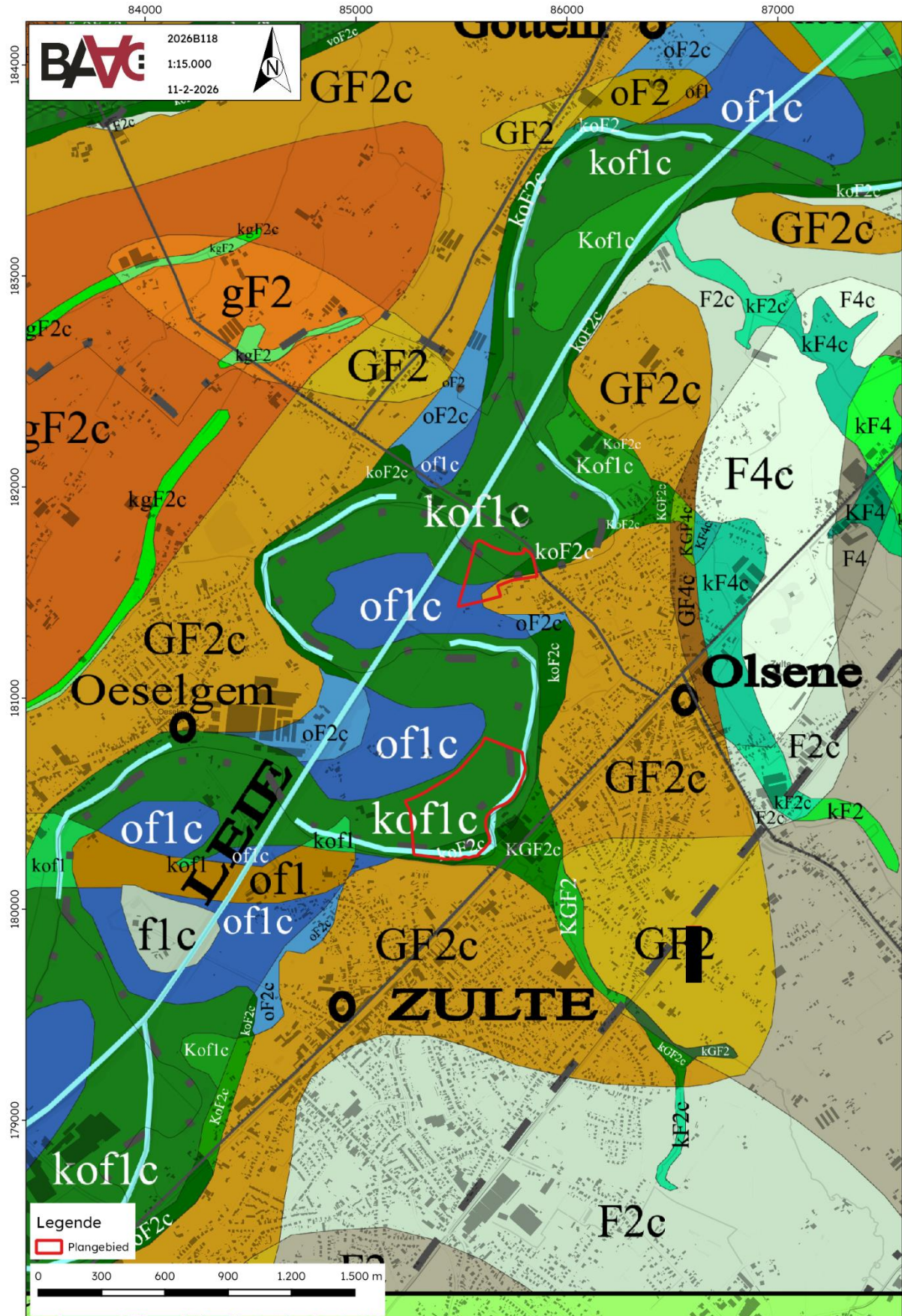
---

¹⁸ DE GEYTER 1999

¹⁹ DE MOOR 1997

Figuur 11: Plangebied op de tertiairgeologische kaart.

Figuur 12: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000.

Bodem

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied noord gekarteerd als Lep, Eep, ON, Ldp, Pdp, Scp en OB, terwijl dat in het zuiden gekarteerd is als Eep, Ldp, Lep en OB (Figuur 13).

Lep = natte zandleembodem zonder profiel

Eep = sterk gleyige kleibodem zonder profiel

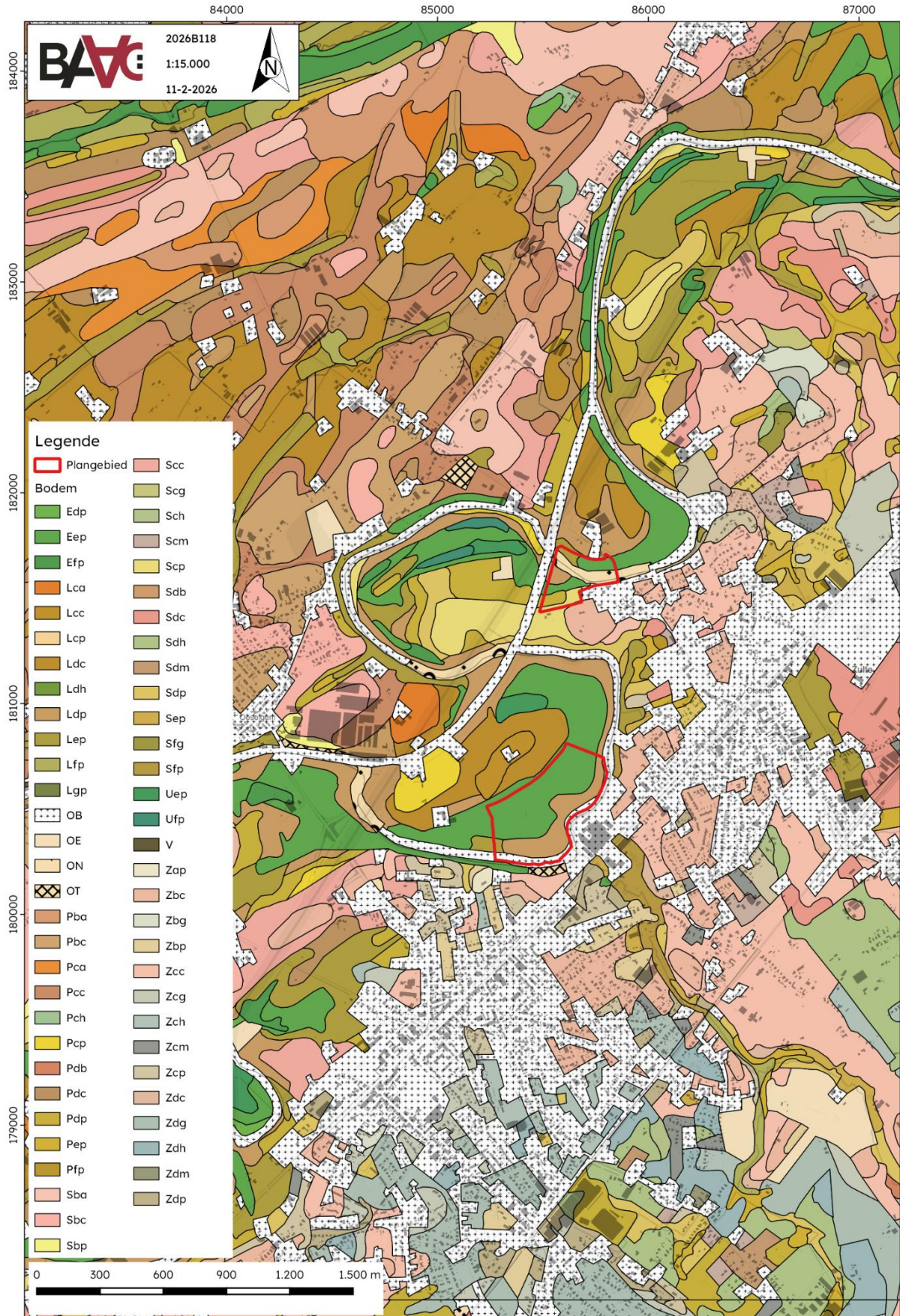
ON = opgehoogde gronden

Ldp = matig natte zandleembodem zonder profiel

Pdp = matig natte licht zandleembodem zonder profiel

Scp = matig droge lemige zandbodembodem zonder profiel

OB = bebouwde zone

Figuur 13: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen.

2.2.2 Historisch kader

Beide plangebieden bevinden zich binnen de vallei van de Leie die de gemeentes Olsene van Oeselgem scheidt. Er wordt een kort historisch kader gegeven van beide gemeentes.

De herkomst van de naam Oeselgem is onduidelijk: afhankelijk van de auteur worden twee theorieën geopperd. Enerzijds stelt men dat de naam terug te leiden is op de Germaanse samenstelling "*Odsila-inga-heem*" (woonplaats van de lieden van Odsila), waarbij Odsila een troetelnaam is voor Odo. Anderzijds, maar minder aannemelijk, beweert men dat Oeselgem "*woonplaats waar de Leie kronkelt*" betekent, afgeleid van oeselen (kronkelen). Een mogelijke eerste schriftelijke vermelding van Oeselgem is terug te vinden in een 10de-eeuws document van de Sint-Pietersabdij te Gent: *Hucalhem* dat *prope flumina Leia* gelegen is. Vanaf de middeleeuwen bezat de Sint-Pietersabdij eigendommen bij de dorpskerk. Latere vermeldingen zijn vermoedelijk verfransingen.

Landbouwontginningen van de eerste bewoners zijn wellicht te identificeren met kouter- en donkarealen. Op de hoge en droge plateaugronden ontwikkelen zich tussen de 7de en de 12de eeuw de kouters als eerste grote permanent bewerkte stukken grond. Door gemeenschappelijk gebruik heeft dit landschap reeds vroeg een open karakter verkregen. Deze kouters hoorden bij het dorp (dorpskouters), ten zuidwesten van de dorpskern of bij een grote hoeve of landbouwitbating (hofkouters).

In 1452 wordt Oeselgem het toneel van een slag in het kader van de Zoutoorlog tussen de Gentenaars en Filips, de hertog van Bourgondië. Geeraert van Gistel is een trouwe vazal van de hertog van Bourgondië en staat toe dat een militair kamp opgericht wordt in Oeselgem om te bevoorrading van de Gentenaars in het gedrang te brengen. Als tegenreactie vallen de Gentse troepen Oeselgem aan. De dorpsmolen wordt vernietigd. Wat het lot van het kasteel aan de Leie is tijdens deze schermutseling is niet duidelijk. Vermoedelijk speelt het door zijn strategische ligging aan de Leie (tussen drie meanders in, waardoor men schepen reeds uren op voorhand kon zien) een belangrijke rol.

Tijdens de Negenjarige Oorlog (1688-1697) rukt een deel van de Franse troepen op naar Deinze via Bavikhove, Ooigem, Wakken, Oeselgem, Gottem en Grammene. De oorlog laat vooral in de jaren 1694-1695 diepe sporen na met een groot aantal vluchtelingen en verpauperde mensen. Op het einde van de 17de eeuw valt Oeselgem zwaar ten prooi aan de ontvolking die geheel de streek van Tielt treft.

Op het einde van de 19de en in het begin van de 20ste eeuw worden de belangrijke verkeersaders aangelegd: in 1873 wordt de as Staatsbaan-Olsenesteenweg aangelegd in de Pontwijk, als deel van de verbinding tussen Dentergem en Olsene. De Wakkensesteenweg wordt aangelegd in 1894 om een nieuwe, snellere verbinding met Wakken te vormen als alternatief voor de bestaande verbinding via de Vijvestraat.²⁰

De Neerhoek is een straat die bestaat uit verschillende delen die alle ingesloten liggen tussen de oude en de nieuwe loop van de Leie, waarvan de oude zeer duidelijk staat aangegeven op de Villaretkaart en de kaart Vandermaelen (Figuur 14, Figuur 15) en de aanleg van de nieuwe blijkt uit de topografische kaart van 1969 en de orthofoto van 1971 (Figuur 16 en Figuur 17). De naam is afkomstig van het toponiem "Neerhouck" in een landboek uit 1770, naar een origineel uit de 17de eeuw. De naam is vermoedelijk afkomstig van de functie als overstromingsgebied van de Leie, wat vooral voor het zuidelijk plangebied zeer duidelijk is op de Villaretkaart. Vroegere benamingen waren "Moorgerek" en "Losgat". In het landboek staat een veerpont over de Leie afgebeeld.²¹

Olsene werd het eerst vermeld in 814 als *Olsne* in het *Liber Traditionum* van de Gentse Sint-Pietersabdij die er een hoeve en gronden bezat. In een akte van 1088 wordt een Willem van Olsene als getuige

²⁰ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: *Oeselgem* [online], <https://id.erfgoed.net/themas/14703> (geraadpleegd op 11 februari 2026).

²¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: *Neerhoek* [online], <https://id.erfgoed.net/themas/10522> (geraadpleegd op 11 februari 2026).

genoemd, meteen de eerst gekende eigenaar van de dorpsheerlijkheid. De heerlijkheden Ten Dijke, Hemsrode, het Vlaandersche en de abdij van Drongen hadden belangrijke enclaves op het grondgebied.

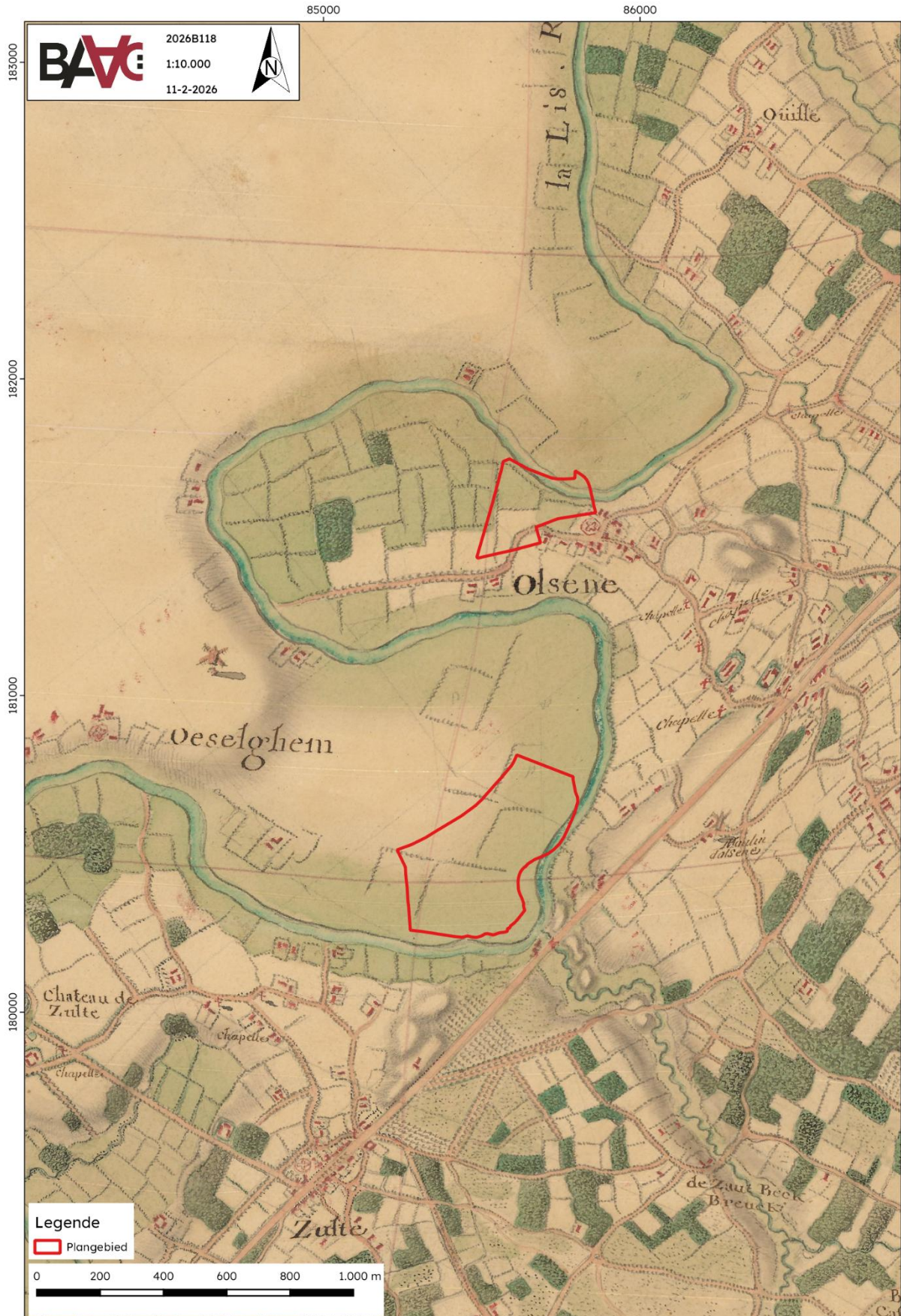
Bestuurlijk-fiscaal behoorde Olsene tot de kasselrij Kortrijk, roede van Deinze, op kerkelijk gebied tot het bisdom Doornik, vanaf 1559 tot het bisdom Gent. Het patronaat bleef de kathedraal van Doornik toebehoren.

Door het toenemend belang van de nieuwe verkeerswegen, de steenweg en spoorweg Gent-Kortrijk in de 19de eeuw heeft het dorpscentrum zich verplaatst van de kerk met veer aan de Leie (zie Figuur 14 en Figuur 15) naar de vroegere Stationsstraat, de verbinding tussen de steenweg en het station. De nieuwe kerk, pastorie, gemeentehuis en school werden hier geconcentreerd en talrijke herbergen aan de steenweg.

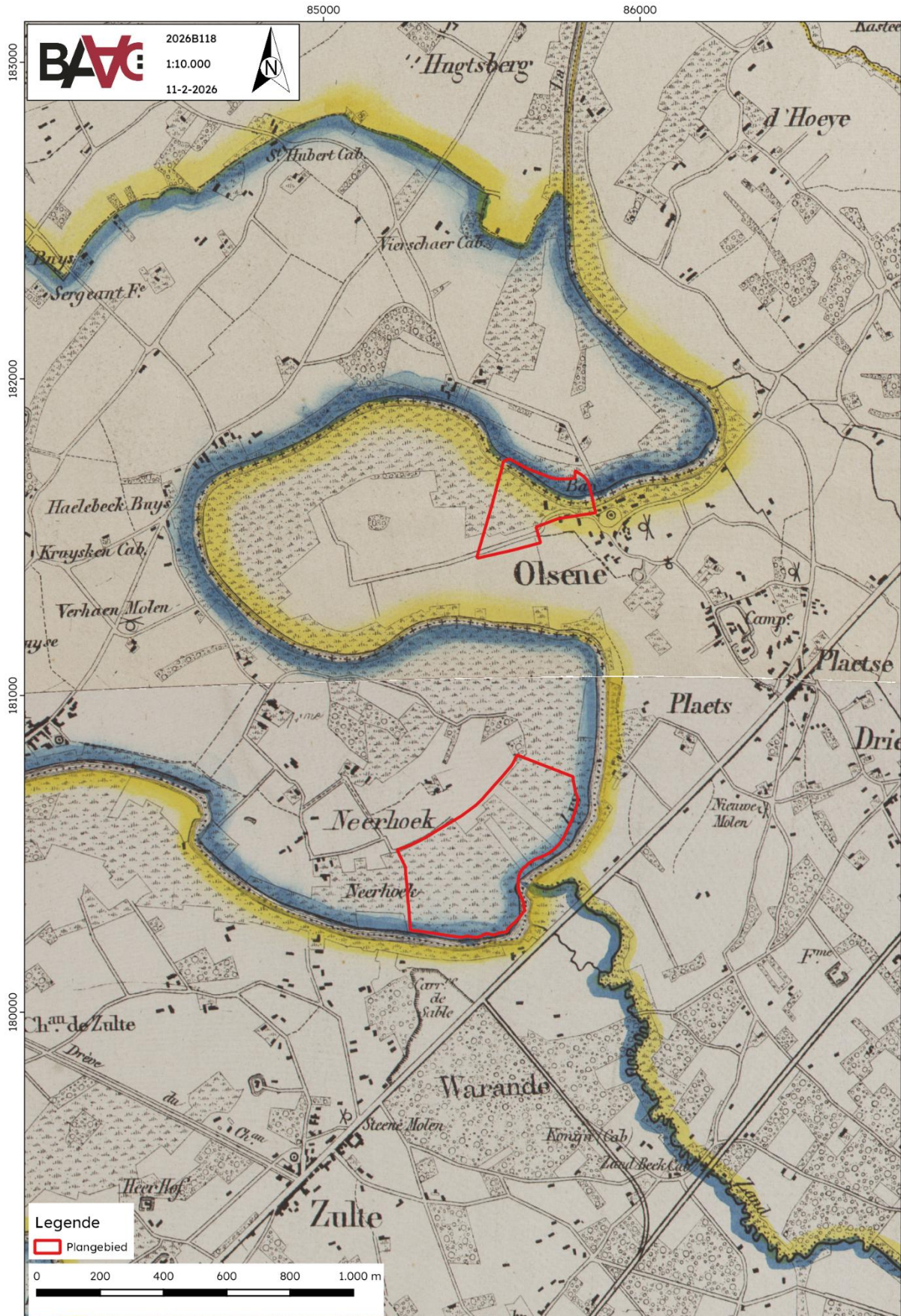
Na de zware beschietingen van 1918 werd een poging tot heropbouw gedaan in een aangepaste regionale stijl. Landbouw was de belangrijkste inkomstenbron en vanaf de 19de eeuw ook de vlasteelt.²²

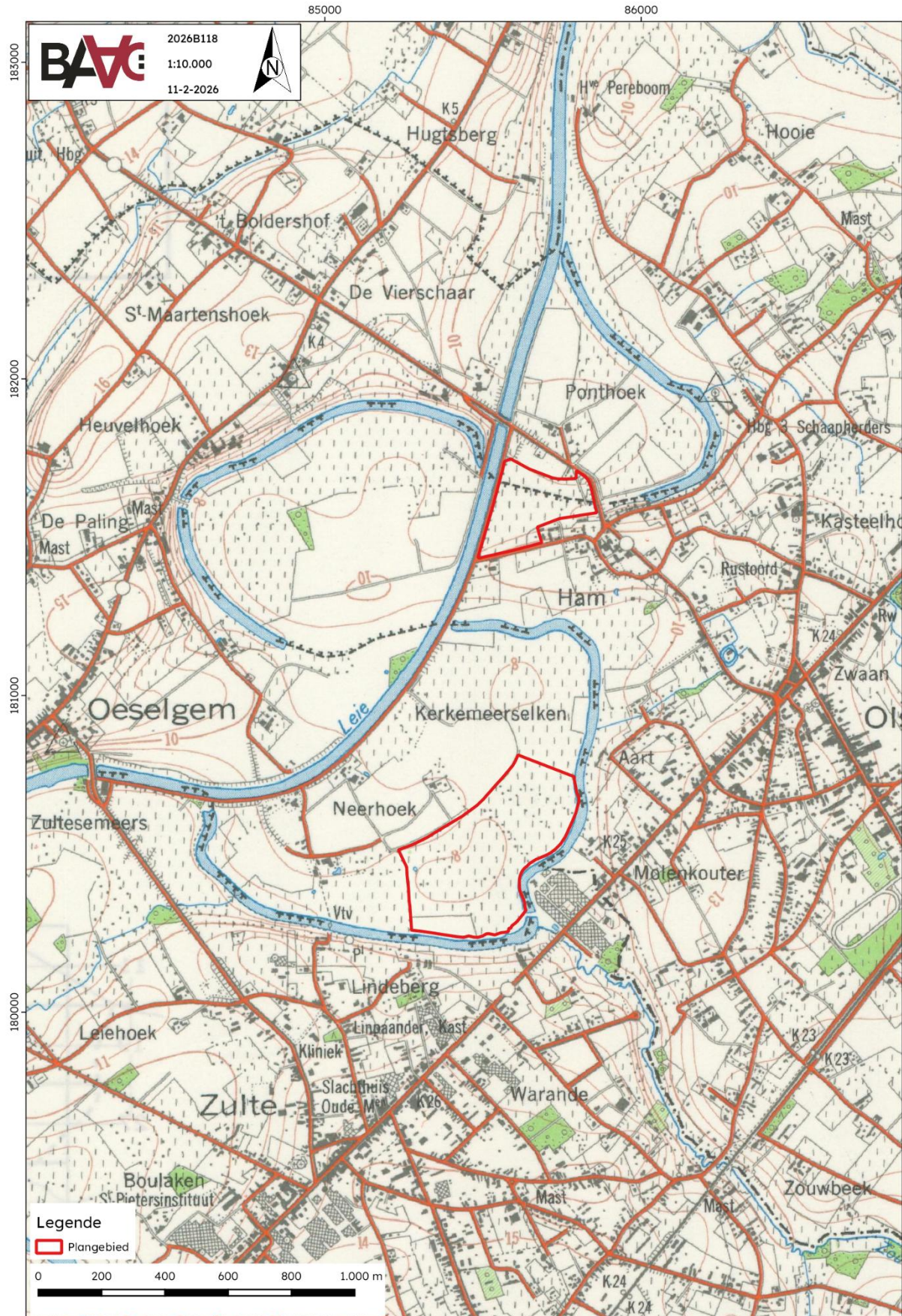
²² Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: *Olsene* [online], <https://id.erfgoed.net/themas/14235> (geraadpleegd op 11 februari 2026).

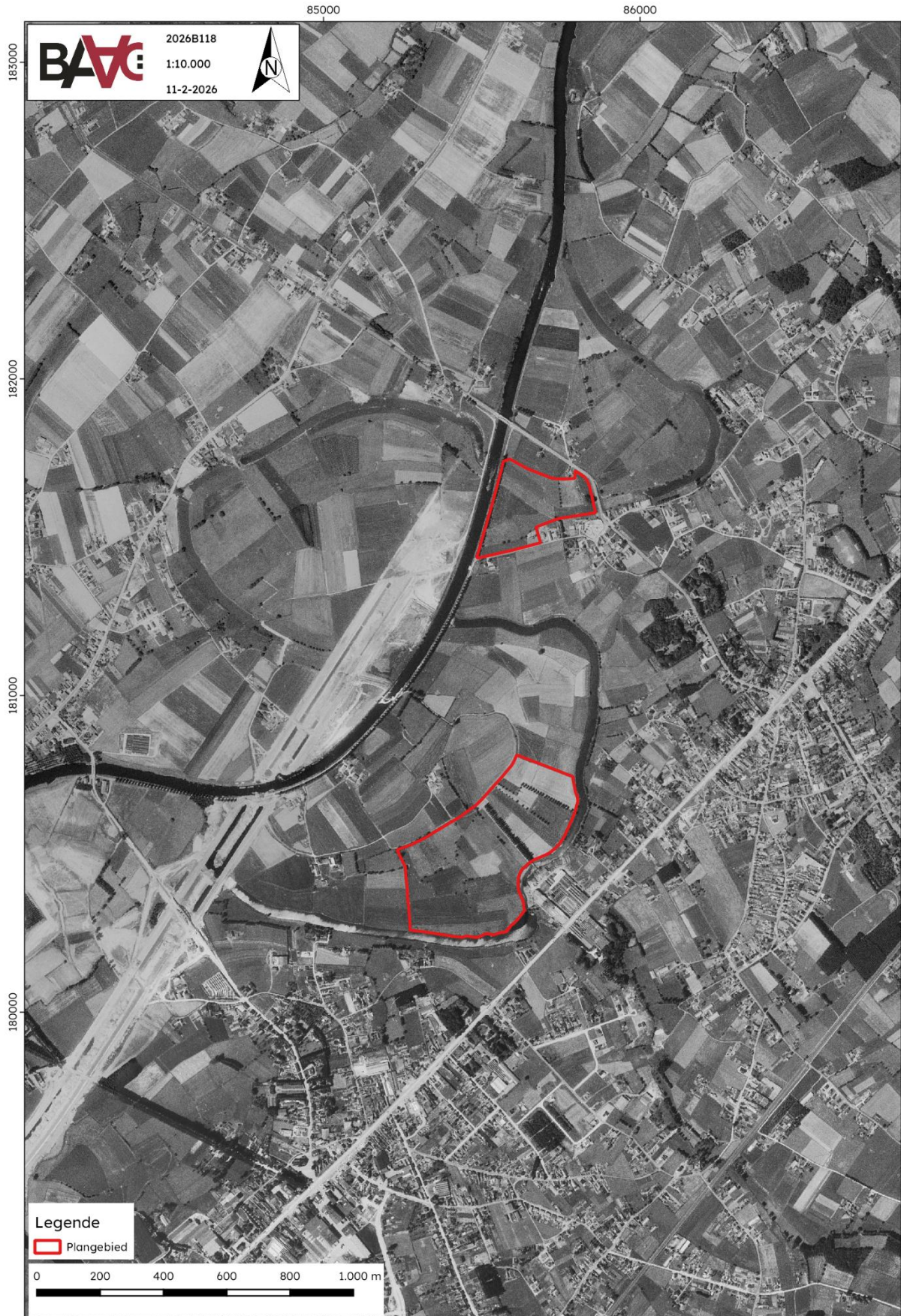
Figuur 14: Plangebied op de Villaretkaart.

Figuur 15: Plangebied op de Vandermaelenkaart.

Figuur 16: Plangebied op de topografische kaart van 1969.

Figuur 17: Plangebied op de orthofoto van 1971.

2.2.3 Archeologisch kader

Onderstaand archeologisch kader is hoofdzakelijk gebaseerd op de gegevens opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) en ander archeologisch onderzoek in de regio.

Ontbrekende gegevens voor een bepaalde omgeving betekenen echter niet dat er geen archeologie bewaard is in de bodem. Dit kan namelijk ook een weergave zijn van de staat van het onderzoek, namelijk dat in die omgeving nog nauwelijks of geen onderzoek plaatsgevonden heeft.

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt een inschatting maken over het archeologisch potentieel van het plangebied. Voor het plangebied zelf aan de Neerhoek te Desselgem Oeselgem zijn geen archeologische waarden gekend (Figuur 18).²³ Rondom het projectgebied zijn verschillende meldingen gekend (Tabel 4).

De waarnemingen geven naast verschillende historische structuren zoals kastelen, mottes en sites met walgracht vooral vondsten en sporen weer uit de steentijd, metaaltijden en Romeinse tijd. Dit wijst op een zekere aantrekkingskracht van de omgeving op de mens in deze periode. De aanwezigheid van een grafheuvel te midden van de meander van plangebied zuid is bijzonder. Grafheuvels bevinden zich meestal niet op dergelijke laaggelegen gebieden.

Naast de data opgenomen in de CAI, is ook onderstaand ander onderzoek in de regio relevant voor voorliggend dossier (Tabel 5). Veel van deze onderzoeken zijn na de bureaustudie en het bodemonderzoek stopgezet doordat de resultaten wezen op een beperkte impact van de werken of een te verstoorde ondergrond. Een enkel onderzoek heeft een opgraving van de bronstijd grafheuvel opgeleverd.

Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor ‘beschermd onroerend erfgoed’ opgenomen in het Geoportaal.

---

²³ CAI 2024

Tabel 4: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.²⁴

ID	Toponiem	Onderzoek	Resultaat	Datering	Bron
222992	Olsene Hamstraat	vooronderzoek	Vondsten, sporen	LME, 19 ^e , 20 ^e eeuw	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Hamstraat</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/222992 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
31564	De Zwiekezwal	Historische studie	wal	18 ^e eeuw	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>De Zwiekezwal</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/31564 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
154752	Kerkemeerselken circulaire structuur 624	luchtfotografie	grafheuvel	BT	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Kerkemeerselken circulaire structuur 624</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/154752 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
991751	Zulte Leeuwerikstraat	vooronderzoek	Sporen, vondsten	IJT, RT	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Leeuwerikstraat</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/991751 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
988307	Zulte Staatsbaan 74A-84	vooronderzoek	geen	geen	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Staatsbaan 74A-84</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/988307 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
31560	Goed ten Heede	Historische studie	hoeve	17 ^e eeuw	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Goed ten Heede</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/31560 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
31566	Kasteel ter Lake	Historische studie	kasteel	LME	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Kasteel Ter Lake</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/31566 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
989523	Zulte fietsbrug	vooronderzoek	vondsten	ST	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Fietsbrug</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/989523 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
32885	Zulte Donk (ZU2)	luchtfotografie	vondsten	ROM	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Donk (ZU2)</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/32885 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
983655	Oeselgem Brugstraat 23	vooronderzoek	Sporen, vondsten	ROM	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Brugstraat 23</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/983655 (geraadpleegd op 11 februari 2026).

²⁴ CAI 2024

40095	Olsene Olieberg	Kaartstudie	Site met walgracht	ME	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Olieberg</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/40095 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
984619	Olsene Heirweg	vooronderzoek	Sporen, vondsten	BT, IJT, ST,	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Heirweg</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/984619 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
32887	Olsene Machelenstraat	veldkartering	vondsten	ROM, vroege ME	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Machelenstraat I</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/32887 (geraadpleegd op 11 februari 2026).
31569	Olsene Houtstraat 7	waarneming	Sporen, vondsten	ROM	Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: <i>Houtstraat 7</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/31569 (geraadpleegd op 11 februari 2026).

Tabel 5: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio.²⁵

ID	Toponiem	Onderzoek	Resultaat	Advies	Bron
AN19033, N24518, EV2628	Olsene Heirweg	BOZ, LB, WAB, PS, DO	BT grafheuvel	nv†	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19033 , https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/24518 , https://id.erfgoed.net/archeologie/eindverslagen/2628
AN33249	Zulte Neerhoek Meander	BOZ, LB		PS	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/33249
AN33245	Zulte Neerhoek Fase 1	BOZ, LB		PS	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/33245
AN3240, N11304	Zulte Hamstraat	BOZ, PS	verstoring	Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3240 , https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/11304
AN35536	Zulte Hamstraat	BOZ		Uitgesteld vooronderzoek	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/35536
AN31729	Dentergem Natuurvriendelijke	BOZ, LB, WAB	VAB, aftopping	Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/31729

²⁵ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2025b

Leieoevers Pand 140
 Deel B

AN19878	Dentergem Neerhoek (DENE01)	BOZ, LB	Beperkte impact	Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19878
AN28677	Zulte Staatsbaan 4-6	BOZ		Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/28677
AN27257, N31506	Zulte Heirweg	BOZ, LB, VAB,	Enkel greppels en bomkrater	Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/27257 , https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/31506
AN30844	Zulte N43	BOZ		Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/30844
AN34317	Zulte N43	BOZ		Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/34317
AN33336	Zulte Bremstraat 25	BOZ		Uitgesteld vooronderzoek	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/33336
AN22711, N27631	Zulte Leie fietsbrug	Bouw BOZ, LB, VAB, WAB	aangetast	Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/22711 , https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/27631
AN21758	Dentergem Oeselgem Brugstraat 23	BOZ, LB, PS	verstoord	Geen vervolg	https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/21758 , https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/22501

Figuur 18: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart.²⁶

²⁶ CAI 2024

2.3 Archeologische verwachting

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen.

Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) zijn geen historische bronnen voor handen, maar de archeologische waarnemingen getuigen van een occupatie in al deze periodes in de ruime omgeving van beide plangebieden. Op de kronkelwaardruggen binnen het plangebied kan occupatie zijn geweest, de actieve riviergeulen zullen geen occupatie hebben gekend. In dergelijke nattere omgevingen, waarin de riviergeul zich ook gaandeweg verplaatst, wordt een andere aard van occupatie verwacht, meer gerelateerd aan deze natte contexten (Figuur 20).

Voor de latere periode, waarin ook historische documenten voorhanden zijn, zijn in de omgeving vooral locatiespecifieke waarnemingen gedaan, zoals een motte, een kasteel, een wal. Deze waarnemingen getuigen van een intense occupatie van de omgeving in deze periodes maar geven geen informatie over de occupatie van de plangebieden zelf. Wel kan verwacht worden dat de natte omgeving is geëxploiteerd, als hooiweiden, droogweides, akkerland.

Op basis van de vooronderzoeken die in het kader van een andere omgevingsvergunningsaanvraag zijn gedaan binnen beide plangebieden, zijn er inderdaad verwachtingen voor de aanwezigheid van sporen en vondsten uit het verleden, maar deze zullen binnen de werken van de huidige aanvraag niet geraakt worden. De impact van de werken is uiterst beperkt waarbij enkel zeer fragmentaire kennis zonder context worden vergaard bij verder onderzoek.

Bijgevolg heeft verder onderzoek in het kader van de geplande werken een laag potentieel op kennisvermeerdering en wordt het terrein vrijgegeven voor de geplande werken.

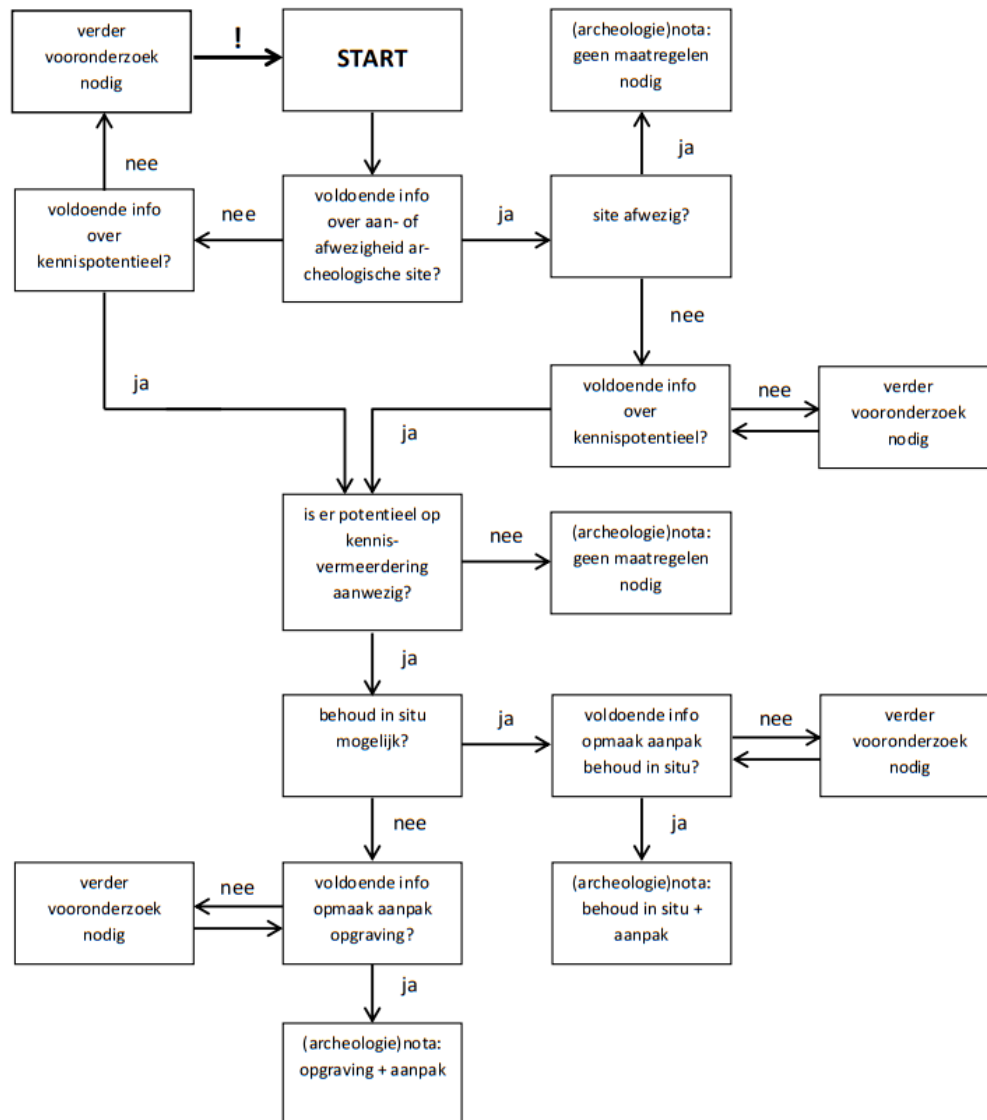

Figuur 20: Synthesepan met weergave van de Villaretk kaart met de CAI-waarnemingen.

2.4 Advies

2.4.1 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon echter voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek²⁸ is verder vooronderzoek niet aangewezen.

Figuur 21: Beslissingsboom bij de afweging over de noodzaak tot verder vooronderzoek.²⁹

²⁸ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

²⁹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

---

3 Samenvatting

Naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor aanpassingen binnen twee plangebieden te Desselgem is deze archeologienota opgemaakt. Beide plangebieden liggen binnen oude meanders van de ondertussen gekanaliseerde Leie. Op basis van eerder onderzoek is er potentieel op archeologische vindplaatsen binnen het plangebied maar door de beperkte impact van de huidige werkzaamheden, zijnde de aanleg van een pad, greppel, hekwerk en een duiker, is er weinig potentieel op kenniswinst, waardoor de terreinen worden vrijgegeven voor de werkzaamheden.

4 Lijsten

4.5 Figurenlijst

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart.....	2
Figuur 2: Plangebied Noord op kadasterkaart (GRB).....	3
Figuur 3: Plangebied Zuid op kadasterkaart (GRB).....	4
Figuur 4: Plangebied Noord op de orthofoto van 2026.....	8
Figuur 5: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting.....	9
Figuur 6: Doorsnede van de bestaande toestand (boven) en de toekomstige inplanting (onder).....	10
Figuur 7: Plangebied Zuid op de orthofoto van 2026.....	11
Figuur 8: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting.....	12
Figuur 9: Doorsnede van de bestaande (rood) tegenover toekomstige inplanting (groen).....	13
Figuur 10: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen.....	17
Figuur 11: Plangebied op de tertiairgeologische kaart.....	19
Figuur 12: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000.....	20
Figuur 13: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen.....	22
Figuur 14: Plangebied op de Villaretkaart.....	25
Figuur 15: Plangebied op de Vandermaelenkaart.....	26
Figuur 16: Plangebied op de topografische kaart van 1969.....	27
Figuur 17: Plangebied op de orthofoto van 1971.....	28
Figuur 18: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart.....	33
Figuur 19: Plangebied en omgeving op de kaart met in akte genomen archeologienota's en eindverslagen.....	34
Figuur 20: Synthesepan met weergave van de Villaretkaart met de CAI-waarnemingen.....	36
Figuur 21: Beslissingsboom bij de afweging over de noodzaak tot verder vooronderzoek.....	37

4.6 Tabellenlijst

Tabel 1: Bepaling noodzaak archeologienota.....	6
Tabel 2: Impactanalyse.....	10
Tabel 3: Impactanalyse.....	14
Tabel 4: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.....	30
Tabel 5: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio.....	31

5 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2025a. Inventaris Onroerend Erfgoed. Gebieden Geen Archeologie. *Inventaris Onroerend Erfgoed*. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten?categorie=GGA>.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2025b. Loket onroerend erfgoed: archeologienota's, nota's en eindverslagen. Available at: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/goedgekeurd>.
- CAI, 2024. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.
- CARTESIUS, 2024. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.
- DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2025. Portaal. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>.
- DOV VLAANDEREN, 2022. Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be>.
- GEOPUNT VLAANDEREN, 2024. Catalogus. Available at: <https://www.geopunt.be/catalogus>.
- DE GEYTER, G., 1999. *Toelichtingen bij de Geologische Kaart van België, Vlaams Gewest Kaartblad 21 TIELT*, Brussel: Belgische Geologische Dienst. Available at: <https://www.vlaanderen.be/publicaties/tertiairgeologische-kaart-van-belgi-kaartblad-21-tielt>.
- DE MOOR, G., 1997. *Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België, Vlaams Gewest: Kaartblad 21 Tielt*, Gent.
- WILLAERT, A., DE BAENE, M., CRUZ, F. & VERGAUWE, R., 2025. *Neerhoek Fase 1, Archeologienota Ruben Willaert*,
- WILLAERT, A., DE BAENE, M., CRUZ, F. & VERGAUWE, R., 2024. *Neerhoek Meander Archeologienota Ruben Willaert*,